

Sammanträdesdatum
2025-03-28

Beteckning
Dnr: 24RS11378

Svar på motion från Willhelm Sundman (L) om att kirurger måste få erfarenhet

I motionen lyfts två huvudfrågeställningar, dels möjlighet till att vid högskoleenhet bedriva anatomisk undervisning med stöd av Lag om obduktioner SFS 1995:832 §21, dels och då huvudsakligen inom hälso- och sjukvården bedriva träning av operationsteknik enligt §22.

Region Örebro län samverkar med Örebro universitet avseende lärosätets läkarutbildning i enlighet med nationellt och regionalt ALF avtal. I andan av dessa avtal sker en tät dialog i planeringen av olika utbildningsmoment och redan tidigt i processen fastställdes att i moderna undervisningsformer inom anatomi det inte längre är aktuellt att genomföra den typ av undervisning som förutsätter helkroppsdonation enligt obduktionslagen §21. Vid lärosätet används sedan läkarutbildningens start 2011 avancerade digitala hjälpmedel, ”anatomibord” samt ytterligare digitala hjälpmedel, vilket ger ett stort antal fördelar för undervisningen jämfört med äldre modaliteter. Den gemensamma bedömningen är således att de möjligheter som finns för helkroppsdonation inte är aktuella att använda för lärosätets undervisning.

Avseende operativ träning har sådan bedrivits under lång tid inom hälso- och sjukvården inom regionen. Sådan träning förutsätter inte helkroppsdonation enligt §21 i obduktionslagen. Aktuella regelverk föreligger således i Lag om obduktion §22 inklusive ett reglerat samtyckesförfarande enligt §8. Samtyckesförfarandet påverkade initialt möjligheter till operativ träning negativt då någon sådant strukturerat samtyckesförfarande på nationell nivå ej etablerats. Sedan cirka 15 år har dock detta möjliggjorts då en nationell consensus etablerats, utifrån en uttalandeⁱ av Svenska Läkarsällskapets delegation för medicinsk etik, via samtyckesprocedurer enligt Lag om transplantationer (1995:831). Vidare regleras ingrepp på avliden för klinisk forskning enligt Lag om etikprövning av forskning som avser människor (2003:460).

Inom hälso- och sjukvården bedrivs tillvaratagande av material (hornhinnor och hud) från avlidna för transplantationsändamål. En etablerad rutin för att identifiera givna samtycken har etablerats och därmed också möjliggjort att vidmakthålla förutsättningar operativ träning. I de fall där den avlidnes positiva inställning till donation även innefattar ”annat medicinskt ändamål” dokumenterat via donationskort eller Socialstyrelsens donationsregister, kompletterat med samtal med närstående, bedöms samtycke enligt obduktionslagen §8 för träning av operationsteknik enligt §22 föreligga.

Utifrån vad som redovisats ovan både föreligger möjligheter för, och bedrivs träning av operationsteknik i enlighet med SFS 1995:832 22§ inom hälso- och sjukvården inom Region Örebro län, huvudsakligen för intern kompetensutveckling i samverkan mellan berörd(a) kirurgiska verksamhet(er) och VO Laboratoriemedicin.

Avseende den facilitet för operativ träning som etablerats gemensamt av Sahlgrenska sjukhuset och Göteborgs universitet vid Sahlgrenska akademien, verkar denna enligt något av de möjliga lagrummen enligt ovan och möjliggör en volymmässigt större utbildningsmiljö. Det föreligger i olika professionella nätverk samsyn på att en sådan facilitet bör ses som en nationell resurs och att behov av ytterligare etablering av sådana utbildningsmiljöer inte föreligger.

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta

att motionen ska anses besvarad.

Jenny Steen
Regionstyrelsens ordförande

Rickard Simonsson
Regiondirektör

ⁱ ” Etiska aspekter på provoperationer på avlidna personer”. [000012123.pdf \(sls.se\)](#)